

Nasze tradycje – z dziejów Stadnickiej Woli

Małachowscy – założyciele Stadnickiej Woli

Podkonecka miejscowość o nazwie Stadnicka Wola zawdzięcza swoje powstanie małżeńskiej parze i ich decyzji około drugiej dekady XIX wieku.

Wtedy to właściciel rozległych dóbr końskie Wielkie Stanisław Aleksander Małachowski i jego żona Anna ze Stadnickich Małachowska postanowili uruchomić nad rzeką Czarną wytwórnię papieru. Zatrudnieni tam pracownicy – papiernicy otrzymali działki, na których budowali domy.

Powstająca wieś na cześć małżonki hrabiego S. A. Małachowskiego otrzymała nazwę Stadnicka Wola.

Właściciel Końskich dbał o rozwój miasta i przemysłu. Wybudował między innymi w rynku okazałe kramy kupieckie nazwane (znowu na cześć żony) Annotargiem, zaś w parku oranżerię egipską.

Przyczynił się do powstania w Końskich szkoły obwodowej (średniej), dla której ofiarował budynek. Na jego dworze powstał w roku 1811 pierwszy w regionie świętokrzyskim teatr amatorski. Patriotyczna postawa S. A. Małachowskiego nakazała mu założyć i wyposażyc w 1809 roku 1 pułk kirasjerów. Jako jego dowódca ruszył wraz z Napoleonem na Rosję, otrzymując na zasługi Legię Honorową.

Żona Stanisława A. Małachowskiego – Anna (z domu) Stadnicka rozbudowała i upiększyła park oraz ogród pałacowy. Miał on na początku XIX wieku opinię jednego z najpiękniejszych w Polsce. Założone przez A. Małachowską i męża zbiory regionalne w „Domu Pamiątek” zwanym też „Szczęście” w parku (tuż obok górki) zapisała testamentem do użytku społecznego. Była to pierwsza próba utworzenia w Końskich muzeum regionalnego. Niestety kilkaset eksponatów zebranych nie przetrwało naszych czasów.

Stanisław Aleksander Małachowski zmarł w 1849 roku. Jego małżonka Anna trzy lata później. Oboje spoczywają w krypcie kościoła św. Anny na Browarach w Końskich.

Marian Wikiera